

*Loes Nobel*

Diergedachten  
in Gods ark

KEMPER CONSEIL Publishing

# colofon

© Loes Nobel, Eindhoven, 2016

Redactie: KEMPER CONSEIL *Publishing*, 's-Gravenhage

Vormgeving: Grafisch!OK, Pijnacker

Illustraties: Bodhi Reket

Foto omslag achterzijde: Yannick Reket

ISBN 9789076542775

NUR 701

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopie, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

KEMPER CONSEIL *Publishing*

Schuifmaat 14

2495 AM 's-Gravenhage

t 070 – 386 80 31

e [info@kemperconseil.nl](mailto:info@kemperconseil.nl)

i [www.kemperconseil.nl](http://www.kemperconseil.nl)

# Inhoud

Voorwoord	7
Opdracht van God	9
Intocht	11
Regen	13
Noana	15
Heer Cantecleer	17
Testudo	19
Tylopoda	23
Serpento	25
Lepida	29
Serafe	31
Lumbricus	35
Dochter	37
Aquila	39
Caprina	43
Mellifera	45
Alauda	47
Rufa	51
Athena	53
Zoon	57
Mantis	59
De hinde	63
Koning Nobel	65
Columba	69
Noach	71
Cervus	73
Uittocht	77
Het verbond	79

# Voorwoord

Geïnspireerd door de Franse gedichtenbundel *Prières dans l'arche* van Carmen Bernos de Gasztold schreef ik, in alle respect voor het bijbelverhaal, korte teksten waarin verschillende dieren in de ark van Noach mijmeren over zichzelf, de zondvloed en over een leven met betrekking tot God.

Noach en de ark beloven een nieuw begin voor de mensheid en het leven op aarde, waarbij God belooft dat Hij de relaties tussen mens, dier en plant opnieuw zal afstemmen. De mens maakt immers veelvuldig gebruik van de diensten van dieren. Denk hierbij maar aan hoe de mens hulp ontvangt van onder andere paarden, kamelen, olifanten en niet te vergeten ons huisdier de hond. Daarom gaan ook dieren de ark in.

Een theoloog stelde mij de vraag waarom ik in deze periode van wereldse chaos schrijf over de ark en de dieren. Ik kon er geen antwoord op geven. Hij suggereerde toen dat ik misschien in deze tijd van zoveel geweld de gedachte aan Gods bedoeling met de ark onbewust aanvoel als bezinning tot verdraagzaamheid en veiligheid. De ark is immers een metafoor voor bescherming, vrede en verdraagzaamheid. Hij is ook een belofte van God voor een gezuiverde wereld die hoop geeft om te kunnen uitzien naar een nieuwe opdracht.

De dieren in de ark zijn gelijkwaardig aan elkaar. Tonen ook begrip voor elkaar en voor elkaars anders-zijn. Ark, mens en dier vormen een eenheid en zijn samen het symbool van vernieuwing die streeft naar een liefdevolle aarde, gehandhaafd door de eeuwigheid.

Naar mijn mening bieden deze mijmeringen onvoldoende ruimte - wellicht zijn ze ook te speels - om hierbij theologische verklaringen over de betekenis van de ark te betrekken. Omdat dieren minder complex zijn dan mensen heb ik de dieren die bij mij opkwamen een stem gegeven. Dat geldt ook voor Noana als personage. Ik heb haar als dochter van Noach in dit verhaal een verbindende rol gegeven. Zij ontfermt zich over de dieren en gaat met ze in gesprek.

De metafoor voor de ark is voor mij een poging tot bewustwording over hetgeen er in de wereld omgaat en kan leiden tot een streven naar liefde en respect voor de schepping. Met de ogen gericht op Noach krijgt dit oude verhaal de betekenis van zicht op telkens een nieuw leven.

Mijn op tekengebied talentvolle kleinzoon luisterde aandachtig wanneer ik vertelde over de 'diergedachten'. Hij verraste mij plotseling met tekeningen van de dieren die ik aan het woord liet komen. Talentvol, omdat hij ze als dertienjarige op een gevoelige wijze wist vast te leggen. Door de ragfijne en bijna nevelige lijnen is volgens mij de schemerachtige sfeer in de ark en het gevoel van de dieren heel subtiel in beeld gebracht.

Voor mij als grootmoeder was het een bijzondere ervaring om op 84-jarige leeftijd samen met een kleinzoon dit werk tot stand te brengen.

# Opdracht van God

*En de HEERE zeide: Ik zal den mensch, dien Ik geschapen heb verdelgen van den aardbodem, van den mensch tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels toe; want het berouwt Mij, dat Ik hen gemaakt heb.*

*Maar Noach vond genade in de oogen des HEEREN.*

*(Genesis 6: 7-8)*

*Maak u eene ark van goferhout;*

*met kameren zult gij deze ark maken;*

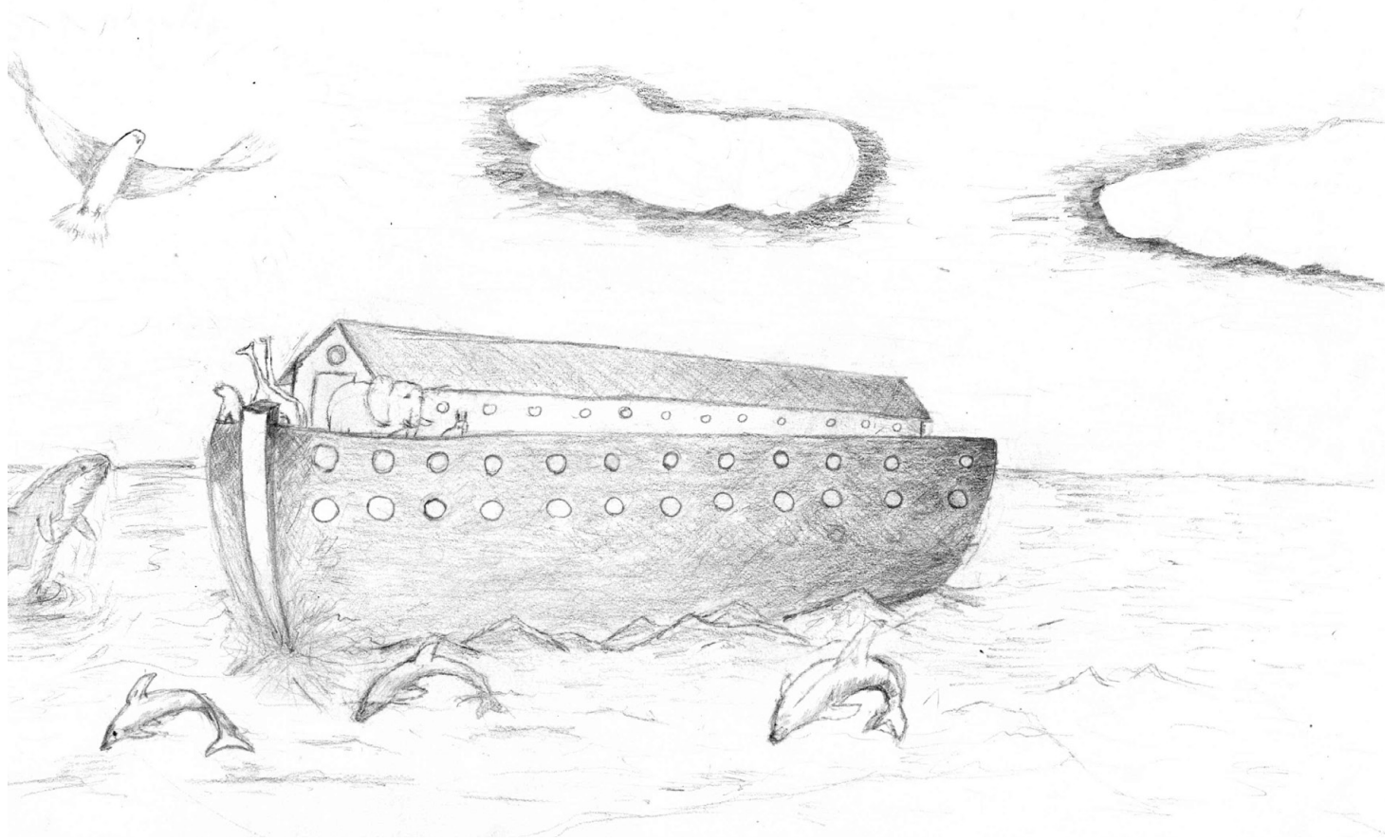
*en gij zult die bepekken van binnen en van buiten met pek.*

*(Genesis 6: 14)*

*En gij zult van al wat leeft, van alle vleesch, twee van elk, doen in de ark komen, om met u in het leven te behouden: mannetje en wijffe zullen zij zijn;*

*Van het gevogelte naar zijnen aard, en van het vee naar zijnen aard, van al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijnen aard, twee van elk zullen tot u komen, om die in het leven te behouden.*

*(Genesis 6: 19-20)*



# Intocht

Noach staat beneden bij de plank die de aarde verbindt met het woonschip en kijkt naar de intocht van de dieren. Enkele laten bij het langsgaan even een oog op hem vallen. Dan knikt hij hen toe met een zachtmoedige blik in de ogen.

Hij ziet hoe de dieren zich schuw en schuchter gedragen. Zij weten niet waarom ze dat rare bouwsel moeten binnengaan, dat langgerekte schip met drie dekken. Op elk dek staat de rij ronde luiken open om nu nog zoveel mogelijk licht en lucht binnen te laten. Aan het aantal luiken is te zien dat de ark in veel afgescheiden ruimtes is opgedeeld.

Het vaartuig is gebouwd uit goferhout, een andere naam voor cypressenhout. De oorspronkelijke kleur is niet meer te zien door de laag pek die eroverheen is gestreken om het geheel waterdicht te maken. Een vreemd tafereel: het schip dobbert niet op het water maar ligt op het land.

Sem en Cham, de twee oudste zonen, staan ook beneden. Op de grond. Zij sporen de dieren aan hun poten op de plank te zetten en naar boven te gaan. Zij doen dit met veel geduld, want menig dier aarzelt om de vertrouwde aarde achter zich te laten en op vreemde bodem te stappen.

Bovenaan staat Jafeth, de derde zoon. Hij leidt de dieren door de opening en geeft ze verder door aan Noana, Noachs dochter. Zij brengt hen naar hun plaatsen. Plaatsen die eigenlijk maar summiere hokjes zijn, want voor alle dieren moest er ruimte gemaakt worden.

Dit had God onder meer aan Noach opgedragen. En Noach deed het. Want God vond het nodig om het mensdom te verdelgen. De mensen hadden zich zo slecht gedragen, dat er geen verbetering meer mogelijk was. Alleen Noach en de zijnen, die een rechtvaardig en eerlijk leven hadden geleid, zouden gespaard worden. Uit hen zou een nieuw mensdom ontstaan.

Dit beloofde God.



# Regen

Al dagenlang valt er regen. Zonder ophouden. Wolken pakken zich voortdurend samen. Donker en dreigend verhinderen zij het zonlicht de aarde te bereiken. Zij doen zichzelf ontstaan en stapelen zich op. Steeds compacter. Soms ontmoeten een negatief en een positief geladen wolk elkaar en flitst er een felle bliksemschicht door de lucht, gevolgd door een oorverdovende donderslag. Dan barsten de oververzadigde wolken los in striemende slagregens. Telkens en telkens opnieuw. De regen valt over de hele aarde. Veertig dagen lang. Onophoudelijk. De plassen worden steeds groter, dieper, breder. Zij vormen meren. Die elkaar naderen en in elkaar stromen. Zij bereiken rivieren en verliezen zich daarin. De rivieren stromen over. Aan beide zijden van de oevers. Zij blijven overstromen en moeten uiteindelijk hun zelfstandigheid van rivierzijn opgeven en vloeien dan in elkaar.

Het water bereikt de zee en verliest zich erin. De zee raakt zo vol dat zij ook de weinige nog zichtbare plekken aarde overspoelt. Steeds meer, steeds verder. Het wassende water stijgt tot boven het struikgewas. Hoger en hoger tot boven het geboomte. Nog hoger tot over heuvels en bergtoppen. Het kolkt en golft als een demon die alles wat leeft wil vernietigen. Het water brengt verwoesting en dood. Ook onder de mensen. En verbergt dan alles onder zijn oppervlakte.

Slechts één ding nemen de golven met zich omhoog, één ding maar. Het lijkt wel een notendop.

# Noana

De dieren hebben het moeilijk in de ark. Zij missen de ruimte van de wilde open natuur. Zij missen het zelf op zoek gaan naar voedsel dat bij hen past. Zij voelen zich beknot in hun bewegingsvrijheid. Zij moeten zich aanpassen aan de paar vierkante meters die hen is toebedeeld. En zijn overgeleverd aan de zorg van ons mensen. Zij missen zichzelf.

Ik ben één van de dochters van Noach en zijn vrouw, die als bijna alle vrouwen uit die tijd niet bij name genoemd wordt. Ook ik heb een taak in het verzorgen van de dieren en moet erop toezien dat zij zich rustig houden en tevreden zijn. Dat betekent dat zij niet alleen krijgen wat zij aan voedsel nodig hebben, maar vooral ook dat zij zich goed voelen. Daarom praat ik met ze, raak ik hen aan, kijk hun ook recht in de ogen. Zij zijn net zo waardevol als mensen. Ook nodig voor een nieuwe wereld, anders zou God niet de opdracht hebben gegeven dat ook zij de ark in moeten. Dit is een bewijs dat er een verbinding is tussen God, mensen en dieren.

‘Ik ben Noana,’ zeg ik tegen elk dier, ‘één van de enkelen die voor jullie zorgt in deze benauwde schemerdonkere omgeving. We moeten het leven in stand houden en op deze besloten grond, waarvan het oppervlak slechts de lengte en de breedte van de ark heeft, de hoop vasthouden op wat de belofte van God ons voorhoudt. Een belofte die nu nog aanvoelt als een droom, die wij moeten zien als de einder om ons heen. Die ons leven zin geeft en deze zin door het woord van God in zijn cirkel bewaart.’

Als de avond gevallen is en ik van het ene dek naar het andere de dieren ben langsgegaan om hen een rustige nacht toe te wensen, dan valt er in mij een stilte. Een diepe stilte die mij van alle kanten omringt en ook in mijn innerlijk binnenkomt. Ik voel mij als het ware door de stilte opgetild, erdoor gedragen. En vanuit die beleving verspreidt zij zich vanuit mijn rustpunt naar de omgeving. Dan voel ik de ark niet alleen om mij heen als beschutte plaats, maar ik voel hem ook diep in mijzelf als een plek van veiligheid en vertrouwen. Dan is de ark als een sfeer van bezinning om van daaruit oude dingen los te laten en nieuwe inzichten te krijgen.

Een ark die bescherming geeft en daarmee ark in mijzelf is.